

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 24 lipca 2024 r.,
sprawy **Ł. K.**
skazanego z art. 155 k.k.,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońców skazanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z dnia 4 stycznia 2024 r., sygn. akt II AKa 190/23,
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie
z dnia 31 marca 2023 r., sygn. akt III K 279/21,

p o s t a n o w i ł :

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego Ł. K. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

[J.J.]

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 31 marca 2023 r., sygn. akt III K 279/21 uznał Ł. K. za winnego zarzuconego mu czynu polegającego na tym, że w dniu 24 października 2020 r. w S. na ulicy [...], poprzez uderzenie pięścią w głowę M. O., w wyniku czego pokrzywdzony upadł na betonowe podłoże, spowodował u

wyżej wymienionego ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci: krwiaka śródmózgowego płata czołowego prawego, krwiaka podtwardówkowego okolicy ciemieniowej lewej, złamanie kości skroniowej i ciemieniowej lewej z krwawieniem podpajęczym i śródmózgowym, w następstwie czego doszło do zgonu M. O., tj. popełnienia przestępstwa z art. 156 § 1 pkt 2 i § 3 k.k., za które wymierzył mu karę 6 lat pozbawienia wolności (pkt 1), zaliczając na jej poczet okres zatrzymania (pkt 9). Jednocześnie orzekł od Ł. K. kwoty po 150.000 zł tytułem zadośćuczynienia na rzecz S. B. O. i M. O. oraz kwotę 200.000 zł tytułem zadośćuczynienia na rzecz K. O. (pkt 2). Wyrok w odniesieniu do Ł. K. zawierał także rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu (pkt 10).

Z orzeczeniem tym nie zgodził się obrońca Ł. K., który w wywiedzionej apelacji podniósł zarzuty:

1. obrazy przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wydanego orzeczenia, a konkretnie art. 7 k.p.k. (zasada swobodnej oceny dowodów), poprzez uznanie za najbardziej przekonujący dowód świadczący o winie oskarżonego w zakresie przypisanego mu czynu – wiarygodne zeznania świadka P. W. złożone w dniach 27 i 28 października 2020 r. w Komendzie Policji S. z pominięciem jednak różnic wynikających z opisu wyglądu sprawcy uderzenia M. O., jakie zostały wskazane przez tego świadka w toku postępowania sądowego w dniach 3 grudnia 2021 r. i 20 stycznia 2023 r., a także z treści notatki służbowej (k. 21 akt) wykonanej przez funkcjonariusza Policji N. M. i przesłuchanie wymienionej na okoliczność jej sporządzenia na rozprawie w dniu 9 maja 2022 r., jak też zeznań M. O. złożonych na rozprawie 14 stycznia 2021 r., w trakcie których wskazała na wygląd i cechy osobiste sprawcy spowodowania obrażeń, których następstwem był zgon jej brata;
2. ewentualnie w razie jego niepodzielenia powyższego zarzutu, rażącej niewspółmierności orzeczonego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę na rzecz S. B. O., M. O. i K. O. w łącznej wysokości 500.000 zł, przy braku wykazania rozmiaru zaistniałej szkody.

W konsekwencji obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie Ł. K. od zarzuczonego mu czynu, względnie orzeczenie kwoty

zadośćuczynienia realnie spełniającej wymogi słuszności i dokonanej w oparciu o zebrany materiał dowodowy i przy uwzględnieniu rozmiaru szkody.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z dnia 4 stycznia 2024 r., sygn. akt II AKa 190/23:

1. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:
 1. Ł. K., w ramach czynu zarzucanego mu w akcie oskarżenia, a przypisanego mu w punkcie 1 zaskarżonego wyroku, uznał za winnego tego, że w dniu 24 października 2020 r. w S., na ul. [...], nieumyślnie spowodował śmierć M. O. w ten sposób, że uderzył go pięścią w głowę w wyniku czego pokrzywdzony upadł i uderzył głową o betonowe podłoże, co spowodowało u niego obrażenia w postaci złamania podstawy czaszki w zakresie jej dołu środkowego, krwiaka śródmózgowego płata czołowego prawego, krwiaka podtwardówkowego okolicy ciemieniowej lewej, złamanie kości skroniowej i ciemieniowej lewej z krwawieniem podpajęczym i śródmózgowym, co skutkowało rozlanym uszkodzeniem mózgowia, w następstwie czego w dniu 3 listopada 2020 r. doszło do zgonu M. O., co oskarżony mógł przewidzieć, czyn ten kwalifikując z art. 155 k.k. i za to na podstawie tegoż przepisu skazał go na karę 3 lat pozbawienia wolności;
 2. obniżył wysokość zasądzanego od Ł. K. w punkcie 2 zaskarżonego wyroku zadośćuczynienia: na rzecz S. O. i M. O.– do kwot po 100.000 zł, zaś na rzecz K. O.– do kwoty 150.000 zł;
 3. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy;
 4. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze, a w tym wymierzył mu opłatę w kwocie 400 zł za obie instancje.

Kasację od tegoż wyroku wnieśli obrońcy skazanego, którzy wyrok sądu drugiej instancji zaskarżyli w całości, zarzucając mu *„rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 155 k.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, przejawiające się w przypisaniu oskarżonemu popełnienia czynu stypizowanego w naruszonym przepisie, a polegającego na nieumyślnym spowodowaniu śmierci pokrzywdzonego, w sytuacji, gdy Sąd uznał, iż nie było możliwości obiektywnego przewidywania nastąpienia skutku niezbędnej do tego, aby przypisać oskarżonemu*

przestępstwo skutkowe, a w konsekwencji nie było dopuszczalnym przypisanie skutku w postaci spowodowania śmierci pokrzywdzonego, a co za tym idzie – nie istniały podstawy do przypisania oskarżonemu czynu z art. 155 k.k., jak również jakiegokolwiek innego przestępstwa skutkowego (w szczególności z art. 156 § 1 i § 3 k.k.)”.

Mając na uwadze powyższe, wniesli o „*uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i uniewinnienie oskarżonego wobec oczywistej niestusznosci jego skazania*”, względnie „*przekazanie sprawy do Sądu Okręgowego w Szczecinie III Wydział Karny do ponownego rozpoznania*” oraz wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku.

W pisemnej odpowiedzi na kasację, prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońców skazanego okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k., co upoważniało do jej rozpoznania i oddalenia na posiedzeniu.

Skarżący zdaje się nie dostrzegać, że ocena możliwości obiektywnego przypisania skutku dokonywana jest przy uwzględnieniu znamion strony podmiotowej. W przypadku zbrodni z art. 156 § 3 k.k. mamy do czynienia ze złożoną postacią strony podmiotowej, określanej jako tzw. wina kombinowana (mieszana). Oznacza to, że spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu objęte jest umyślnością (zamiarem bezpośrednim lub ewentualnym), natomiast pozostająca z nim w związku przyczynowym śmierć ofiary – nieumyślnością (vide art. 9 § 3 k.k.). W taki też sposób należy rozumieć przywołany fragment uzasadnienia zaskarżonego wyroku, w którym sąd odwoławczy podnosi, iż „*Sąd I instancji niezasadnie przyjął, że należy przypisać oskarżonemu świadomość, że jego zachowanie doprowadzi do powstania ciężkich obrażeń ciała pokrzywdzonego, o których mowa w art. 156 § 1 pkt 2 k.k. i spowodowania takich obrażeń oskarżony chciał lub co najmniej na nie się godził a uderzając jednokrotne, nawet silnie, gdy pokrzywdzony upadł tyłem głowy na twarde podłoże, przewidywał i godził się ze skutkiem w postaci jego śmierci*”. Oczywistym jest, że skoro nie można skazanemu wykazać umyślności działania zmierzającego do wyrządzenia

ciężkiego uszczerbku na zdrowiu M. O., to tym samym brak jest możliwości pociągnięcia go do odpowiedzialności karnej za czyn z art. 156 § 3 k.k. Nie oznacza to jednak, że w takiej sytuacji wykluczona jest możliwość przypisania ww. odpowiedzialności z art. 155 k.k. Stronę podmiotową tego ostatniego przestępstwa charakteryzuje nieumyślność, a zatem sprawca nie chce spowodowania śmierci człowieka, a nawet nie godzi się na nie, chociaż przewiduje taką możliwość lub może ją przewidzieć (zob. art. 9 § 2 k.k.). W realiach niniejszej sprawy sąd *ad quem* szczegółowo wyjaśnił z jakich powodów uderzenie pokrzywdzonego pięścią w twarz, wskutek czego ten upadł i uderzył tyłem głowy w o twarde (betonowe) podłoże, należało zakwalifikować właśnie jako nieumyślne spowodowanie śmierci z art. 155 k.k. Skazany mógł bowiem przewidzieć taki skutek swego działania, co leżało w jego możliwościach intelektualnych. Sąd drugiej instancji powołał się przy tym na liczne orzecznictwo sądów powszechnych i Sądu Najwyższego na gruncie analogicznych stanów faktycznych.

Reasumując, skarżący niezasadnie wywodzi, że sąd odwoławczy w ogóle wykluczył możliwość obiektywnego przypisania skazanemu skutku w postaci śmierci pokrzywdzonego. Uczynił to jedynie w ramach odpowiedzialności za zbrodnię z art. 156 § 3 k.k., co w żadnej mierze nie przekreśla sprawstwa w oparciu o art. 155 k.k. W tej sytuacji o obrazie prawa materialnego w postaci wskazanego przepisu nie może być mowy. Nie doszło bowiem ani do jego błędnej wykładni, ani do jego wadliwego zastosowania. Z tych też względów, nie stwierdzając bezzwzględnych przyczyn odwoławczych, Sąd Najwyższy orzekł o oddaleniu kasacji jako oczywiście bezzasadnej. Tym samym rozpoznawanie wniosku obrońców skazanego o wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku okazało się bezprzedmiotowe.

Mając powyższe na względzie orzeczono jak w sentencji postanowienia, kosztami postępowania kasacyjnego obciążając skazanego Ł. K., zgodnie z art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

[PGW]

[ms]

